

Lise Öğrencilerinin Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanımları ile Sınav Kaygıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Rıdvan Dökmeçi*

¹Milli Eğitim Bakanlığı, Uşak, Türkiye, ridvandokmeci@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1340-9748

Makale Geçmişi

Alındı : 04.04.2024
Düzeltildi : 25.07.2024
Kabul Edildi: 01.09.2024

Anahtar

Kelimeler

Lise öğrencisi
Sınav Kaygısı
Eğitsel Sosyal Medya
Kullanımı

Öz

Eğitim öğretim sürecinin sonunda hedeflenen kazanımların elde edilip edilmediğinin tespiti amacıyla uygulanan sınavlar bazı öğrencilerde sınav kaygısına neden olmaktadır. Sınav kaygısı da öğrencilerin akademik başarısını ve psikolojisini olumsuz etkilemektedir. Bu çalışmada lise öğrencilerinin sınav kaygıları ile sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasındaki ilişki çeşitli değişkenler açısından incelenmiş ve öğrencilerin sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanım sürelerinin sınav kaygıları üzerindeki yordama etkisini araştırılmıştır. Araştırma deseni ilişkisel tarama yöntemi olup, çalışma grubu 2023-2024 eğitim döneminde Uşak'ta bulunan bir Anadolu lisesinde öğrenim gören 196 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan "Demografik Bilgi Formu" ve "Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Amaçlı Kullanım Süresi Anketi" ve Driscoll (2007) tarafından geliştirilen "Westside Sınav Kaygısı Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin sınav kaygıları ile sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım süreleri arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Regresyon analizleri sonucunda sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanım süresinin sınav kaygısını negatif yönde anlamlı düzeyde yordadığı belirlenmiştir. Araştırma sonucunda öneri olarak okullarda öğrencilere yönelik bilinçli sosyal medya kullanımının faydaları konulu seminerler düzenlenip, öğretmenlerin ders işlerken sosyal medya uygulamalarını eğitsel amaçlı daha aktif kullanmaları konu ile ilgili farkındalığın artmasına yardımcı olacaktır.

Examining The Relationship Between High School Students' Use of Social Media for Educational Purposes and Exam Anxiety

Article History

Received : 04.04.2024
Revised : 25.07.2024
Accepted : 01.09.2024

Keywords

High School Students
Exam Anxiety
Using Educational Social
Media

Abstract

Exams administered to determine whether the targeted gains have been achieved at the end of the education process cause test anxiety in some students. Test anxiety also negatively affects students' academic success and psychology. In this study, the relationship between high school students' test anxiety and their use of social media for educational purposes was examined in terms of various variables, and the predictive effect of students' duration of using social media for educational purposes on their test anxiety was investigated. The research design is a relational scanning method, and the study group consists of 196 students studying at an Anatolian high school in Uşak in the 2023-2024 academic period. As a result of the research, a negative, low-level significant relationship was found between students' exam anxiety and their daily use of social media for educational purposes. As a result of regression analysis, it was determined that the duration of social media use for educational purposes negatively predicted test anxiety at a significant level. As a result of the research, it is suggested that seminars on the benefits of conscious social media use be organized for students in schools, and teachers' more active use of social media applications for educational purposes while teaching will help increase awareness on the subject.

Giriş

21. yüzyılda gelişmiş toplumların eğitime verdikleri önem bilinmektedir. Her geçen gün eğitime verilen önemin artması hem öğrenci hem de velinin akademik başarı beklentisini yükseltmiştir. Akademik başarı beklentisinin artmasıyla birlikte sınav kaygısı kavramı da giderek daha fazla araştırılır bir konu haline dönüşmüştür. Alanyazın incelendiğinde öğrencilerin sınav kaygısını etkileyen önemli değişkenlerden biride öğrencinin verimli ders çalışma becerilerinden yoksun olmasıdır (Culler ve Holahan 1980; akt., Erözkan, 2004; Eker, 2016).

Günümüzde öğrencilerin verimli ders çalışmalarına katkıda bulunarak sınav başarılarını arttırmaya yardımcı olan önemli yollardan biride interneti veya sosyal medyayı bilinçli şekilde eğitsel amaçlarla kullanmaktır. İnterneti bilinçli kullanan öğrencilerin daha fazla olumlu sonuçla karşılaşırken, interneti bilinçsiz olarak kullanan öğrencilerin daha fazla düşük notlara sahip olduğu gözlemlenmiştir (Sever, 2022). İnternet kavramı içerisinde yer alan sosyal medya uygulamaları da sahip oldukları özelliklerle öğrencilerinde ders çalışma sürecinde her geçen gün daha aktif kullandıkları platformlar haline dönüşmektedir. Öğrencilerin ders kaynaklarına kolay ulaşımına yardımcı olma, işbirlikçi öğrenme ve akran öğrenmesine destekleme, öğretmene veya bilgi kaynaklarına erişimi kolaylaştırma, zaman ve mekândan bağımsız öğrenmeyi sağlama gibi avantajları içinde barındıran sosyal medya uygulamaları mevcuttur (Acar ve Yenmiş, 2014; Öztürk ve Talas, 2015). Ayrıca eğitsel amaçlı sosyal medya kullanımının öğrencilerin akademik başarısını yükselttiği alanyazında elde edilen bulgular arasındadır (Aksoğan ve Duman, 2022). Ayrıca We are social (2023) Türkiye raporuna göre toplamda internette geçirdiğimiz süre günlük 7 saat 24 dakika olarak tespit edilmiş olup kullanıcıların %48'i internet kullanmalarının temel nedeni olarak eğitim ve öğrenim amacıyla olduğunu ifade etmektedir. Günlük hayatımızda giderek daha fazla yer almaya başlayan internet ve sosyal medya uygulamalarının öğrencilerin eğitim öğretim hayatlarına olumlu veya olumsuz etkileri olması kaçınılmazdır. Bu çalışmada bu etkileri tespit edilmesine katkıda bulunmak amacıyla öğrencilerinin sınav kaygıları ile sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasındaki ilişki çeşitli değişkenler bakımından incelenmiştir.

Sınav Kaygısı

Kaygı genel olarak umutsuzluk, karamsarlık gibi duygularla birlikte bireyin geleceğe karşı olumsuz düşüncelere sahip olmasıdır (Türk Dil Kurumu, 2024). Kring ve Johnson (2015) kaygıyı bireyin yaşadığı anda veya gelecekte nasıl gerçekleşeceği hatta olup olmayacağı kesin olmayan bir duruma karşı endişe ve tedirginlik içerisinde olması olarak tanımlamıştır. Genel kaygı ve özgül kaygı olarak kategorize edilen kaygı kavramı içerisinde yer alan sadece belirli durum veya ortamlarda ortaya çıkan özgül kaygı türlerinden biride sınav kaygısıdır. Sınav kaygısı eğitim öğretim sürecinin bir parçası olan değerlendirme aşamasında ortaya çıkan ve öğrencinin gerçek performansını sergilemesine engel olan, gerginlik oluşturan bir duygudur (Pagaria, 2020; Spielberger, 1972; akt., Yıldız, 2007). Yüksek düzeyde sınav kaygısı yaşayan öğrencilerde bilişsel olarak öğrendiği bilgileri unutma, zihinsel bulanıklık, fizyolojik olarak kalp atışında hızlanma, göğüs ağrısı, uyku ve yeme düzeninin bozulması, mide bulantısı duygusal olarak yetersiz ve çaresiz hissetme, korku ve endişe davranışsal olarak tırnak yeme, okula devamsızlık gibi problemler ortaya çıktığı tespit edilmiştir (Sever, 2022; Yolcu, 2015). Ayrıca aşırı sınav kaygısı yaşayan öğrencilerin ders başarılarının da olumsuz yönde etkilendiği belirlenmiştir (Boyacıoğlu ve Küçük, 2011; Ergene, 2011; Kaçkar vd., 2002; Yang ve Wang, 2023).

Öğrencilerin sınav kaygısını tetikleyen nedenler arasında akılcı olmayan inançlar, olumsuz anne-baba tutumu gibi faktörler yer almaktadır (Baytemir, 2023; Güler ve Çakır, 2013). Olumsuz öğretmen ve akran yaklaşımları, öğrencinin kişisel özellikleri de sınav kaygısını tetikleyen diğer faktörlerdir (Eker, 2016). Öğrencilerin sınav kaygısını etkileyen önemli değişkenlerden biride öğrencinin verimli ders çalışma becerilerinden yoksun olmasıdır (Culler ve Holahan 1980; akt., Erözkan, 2004; Eker, 2016). Günümüzde öğrencilerin verimli ders çalışmalarına katkıda bulunarak sınav kaygılarını azaltmalarına yardımcı olan önemli yollardan biride sosyal medyanın eğitsel amaçlarla kullanımınıdır.

Eğitsel Amaçlı Sosyal Medya Kullanımı

Sosyal medya uygulamaları kullanıcılarına sunduğu özellikler sayesinde günümüzde eğitim amacıyla sıklıkla tercih edilir hale dönüşmüştür (Purwanto vd., 2023). Öğrenciler açısından ders videolarına hızlı ve kolay ulaşım sağlaması, karşılıklı iletişime izin vermesi, ödevler ile alakalı görüş alışverişine imkân tanınması, işbirlikçi öğrenmeye izin vermesi gibi avantajları barındırmaktadır (Öztürk ve Talas, 2015). Sosyal medyanın eğitsel amaçlarla kullanımı öğretmenler açısından da avantajlar barındırdığı, öğretmen-öğrenci iletişimini kuvvetlendirdiği, ders esnasında öğrencinin dikkatini canlı tutup, öğrencinin derse olan ilgisini arttıran bir faktör olduğu ifade edilmektedir (Özmen vd., 2012; Yaylak ve İnan, 2018). Ayrıca öğretmenler açısından sosyal medya kullanımının bilgiye ulaşma, paylaşma, yeni içerikler üretme bakımından mesleki gelişime de katkıda bulunmaktadır (Richter vd., 2022).

Alanyazında sosyal medya uygulamalarının eğitim öğretim amacıyla kullanması sonucunda öğretmen öğrenci arasındaki iletişimi ve etkileşimi olumlu yönde arttığı, öğrenciler açısından işbirlikçi öğrenmeyi teşvik

ettiği, akademik başarılarının olumlu yönde etkilendiği ifade edilmiştir (Ohara, 2023; Özen vd., 2018; Yılmazsoy, 2018). Sosyal medyanın eğitsel kullanımının öğrenme sürecine faydaları genel olarak şöyle özetlenebilir:

- Eğitim öğretim sürecinde farklı uygulamaların yapılmasını mümkün kılarak öğretim ve değerlendirme sürecinde çeşitlilik sağlar
- Bilgiye ulaşımı kolaylaştırarak araştırma yapmaya teşvik eder
- Bireyin kendi öğrenme sürecini yönetebilmesine imkân tanır
- Kişisel özelliklere bağlı olarak üretkenliği artırır
- Bilgiye ulaşma ve bilginin yayılma hızı artar buda eğitim sürecinin kısalmasını sağlar
- Çoklu iletişime ve etkileşime izin vermesine bağlı olarak farklı düşüncelere ulaşma imkânı sağlar ve bireye farklı bakış açıları kazandırır
- İşbirlikli öğrenmeye olumlu etkide bulunur (Eryılmaz, 2017).

Araştırmanın Amacı

İnsanın hayatta üstesinden gelmesi gereken sorumlulukları ve iş yükü, stres ve kaygıyı da beraberinde getirmektedir. Özellikle ergenlik döneminde kendi kişiliğini oluşturma ve gelişimsel zorluklarla baş etmeye çalışan birey diğer tarafta toplumsal beklentiler, teknolojinin cazibesi ile mücadele etmektedir. Ergenlik döneminde bu zorlukların yanında birey meslek seçimini etkileyen ve geleceğine yön veren sınavlarında üstesinden gelmeye çalışmaktadır (Sever, 2022). Öğrencilerin içinde buldukları bu zorlu süreçte sınavlarında başarılı olmalarına katkıda bulunacak önemli kavramlardan biri sınav kaygılarını başarılı bir şekilde yönetebilmeleri bir diğeri interneti veya sosyal medyayı bilinçli kullanmayı bilmeleridir. Birey bu döneme uyum sağlamaya gayret gösterirken karşılaştığı bu sebeplerle birlikte lise yaşamı öğrenciler için zorlu bir sürece dönüşebilmektedir. Öğrencilerin bazıları bu süreci başarı bir şekilde atlattırken bazı öğrencilerde sınav kaygısıyla baş etme yollarını bilmediği ve sosyal medyayı bilinçsiz kullandığı için lise yaşamı zorlu bir sürece dönüşmektedir. Rekabetin üst seviyede olduğu, sınavlara büyük önem anlamlar yüklendiği eğitim sistemimizde öğrenciler için sınav kaygısını yönetebilmek önemli bir yere sahiptir. Bu süreçte kaygıyı kontrol edebilmek ve sınav kaygısıyla ilişkili koruyucu faktörleri (eğitsel sosyal medya kullanımı) tespit etmek öğrenciler bakımından önemli bir yere sahiptir.

Alanyazın incelendiğinde öğrencilerin sınav kaygısı düzeyleriyle üzerinde cinsiyetin, akılcı olmayan inançların ve algıladıkları anne-baba tutumlarının rolünü (Güler ve Çakır, 2013), sınav kaygısıyla mükemmeliyetçilik ve anne baba tutumu arasındaki ilişkiyi (Hanımoğlu ve İnanç, 2011), sınav kaygısıyla sınav performansı arasındaki ilişkiyi (Dalkıran, 2015), sınav kaygısıyla karar verme stilleri arasındaki ilişkiyi (Bacanlı ve Sürücü, 2006), öz duyarlık ve bilinçli farkındalığın sınav kaygısı ile ilişkisi (Dinç, 2019), akademik başarı ile sınav kaygısı arasındaki ilişkiyi (Ahmad vd., 2024; Hua vd., 2024) araştıran çalışmalar mevcuttur. Ayrıca sosyal medya kullanımı ile akademik performans arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar mevcuttur (Chowdhury, 2024; Okereke ve Oghenetega, 2024). Alanyazında internet ve sosyal medyanın eğitsel kullanımı akademik başarı, motivasyon vb. değişkenler açısından incelense de eğitim sürecinde öğrencilerin başarısına önemli etkide bulunan sınav kaygısı ile ilişkisini araştıran çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırmayla öğrencilerin yaşadıkları sınav kaygısına etki eden faktörlerden sosyal medyanın eğitsel kullanım değişkeninin önemine dikkat çekerek, sınav kaygısı yaşayan öğrencilerin kaygı düzeyini azaltmaya yönelik yapılan çalışmalarda sosyal medyanın eğitsel kullanım faktörünün de sürece dâhil edilip daha olumlu sonuçlara ulaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Ayrıca pandemi sürecinden sonra daha fazla gündeme gelen online eğitim, uzaktan eğitim gibi kavramlar içerisinde yer alan sosyal medyanın eğitsel amaçlı kullanım (video dersler, eğitim içerikli shortlar, paylaşımlar vs.) durumunu somut bir veri haline getirerek öğrencilerin eğitsel dijital dönüşüme ne kadar uyum sağlayabildiğine dair alanyazına katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Araştırmanın problem cümlesi “lise öğrencilerinin sınav kaygıları ile sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları cinsiyete ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre anlamlı fark göstermekte midir ve sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanım süresi öğrencilerin sınav kaygı düzeyini anlamlı yordayıcısı mıdır?” şeklinde ifade edilmiş olup alt problemleri aşağıdaki belirtilmiştir:

1. Lise öğrencilerinin sınav kaygıları ve sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasında anlamlı bir ilişki mevcut mudur?
2. Lise öğrencilerinin sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları öğrencilerin sınav kaygı düzeyini anlamlı olarak yordamakta mıdır?
3. Lise öğrencilerinin sınav kaygıları ve sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasında cinsiyet değişkeni bakımından anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?
4. Lise öğrencilerinin sınav kaygıları ve sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasında sınıf düzeyi değişkeni bakımından anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma betimsel bir araştırmadır ayrıca araştırma sürecinde ilişkisel tarama modeli kullanılması tercih edilmiştir. İlişkisel tarama modelinde iki veya ikiden daha fazla değişken arasındaki ilişkinin durumu tespit edilmesi amaçlanır (Gürbüz ve Şahin, 2016). Lise öğrencilerinin sınav kaygıları ile sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanımları arasındaki ilişki korelasyon yöntemiyle incelenmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu 2023-2024 eğitim öğretim yılında Uşak merkezde bulunan bir lisede öğrenim gören 9-10-11-12. sınıf düzeyindeki 197 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma gönüllü olarak katılım gösteren öğrencilerden oluşmakta olup, çalışma grubuna dair tanımlayıcı istatistikî bulgular Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin Sosyo-demografik Dağılımı

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Erkek	71	36.0
	Kadın	126	64.0
Sınıf Düzeyi	9.sınıf	56	28.4
	10.sınıf	51	25.9
	11.sınıf	48	24.4
	12.sınıf	42	21.3
Toplam Öğrenci Sayısı		197	100.0

Veri Toplama Araçları

Lise öğrencilerinin sınav kaygıları ile sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanan “Demografik Bilgi Formu” ve “Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Amaçlı Kullanım Süresi Anketi” ve Totan ve Yavuz (2009) tarafından Türkçeye uyarlanan “Westside Sınav Kaygısı Ölçeği” kullanılmıştır.

Demografik Bilgi Formu

Demografik Bilgi Formu araştırmacı tarafından katılımcıların cinsiyet ve sınıf düzeyi özelliklerini tespit etmek amacıyla oluşturulmuştur.

Westside Sınav Kaygısı Ölçeği

Driscoll (2007) tarafından geliştirilen Westside Sınav Kaygısı Ölçeği Totan ve Yavuz (2009) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçeğin amacı öğrencilerin sınav kaygı düzeylerini tespit edebilmektir. Ölçek 5’li likert olarak tasarlanmıştır [Asla Doğru Değil (1), Nadiren Doğru(2), Ara sıra doğru(3), Genellikle doğru(4), Daima doğru(5)] ve ölçek 11 maddeden meydana gelip tek boyuttan oluşmaktadır. Westside Sınav Kaygısı Ölçeğinin daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla ölçeğe ait bazı örnek maddeler şunlardır: “Önemli bir sınav yaklaştıkça ders çalışmaya yoğunlaşmamda zorlaşır [Madde-1], Önemli sınavlarda dikkatimi kaybederek bilgim şeyleri hatırlayamayabilirim [Madde-5], Önemli bir sınavdayken gerçekten kendim değilmişim gibi hissederim [Madde-9]”.

Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizinde ölçeğe ait tek faktörlü yapının doğrulandığına ulaşılmıştır ($\chi^2=155,02$, $sd=42$, $\chi^2/sd=3,69$, $CFI=.97$, $RMSEA=.05$). Ölçeğin Cronbach alfa katsayısı ise .89, test tekrar test geçerliği 57 olduğu belirtilmiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 11, en yüksek puan 55’tir. Ölçekten alınan 11.0-25.0 puan aralığı düşük düzey sınav kaygısı, 26.0-40.0 puan aralığı orta düzey sınav kaygısı, 41.0-55.0 puan aralığı yüksek düzey sınav kaygısı olarak yorumlanır (Doğan, 2020). Ölçeğin bu araştırma da kullanılabilmesi amacıyla güvenilirlik analizleri yapılmış, analizi sonucuna göre lise öğrencilerine uygulanan Westside Sınav Kaygısı Ölçeğinin Cronbach’s alpha değeri $\alpha: .86$ olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin Cronbach’s alpha değeri $81 \leq \alpha \leq 100$ olması nedeniyle ölçeğin güvenilir olduğu söylenebilir. “Westside Sınav Kaygısı Ölçeği” gerekli izinler alınarak uygulanmıştır.

Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Amaçlı Kullanım Süresi Anketi

Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Amaçlı Kullanım Süresi Anketi araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Anketin amacı öğrencilerin günlük ders çalışma sürelerinin ortalama kaç saatinde sosyal medyadaki eğitsel içeriklerinden faydalandığını tespit etmektir. Ankete verilebilecek cevaplar: “Hiç Faydalanmıyorum, 0-1 saat arası, 1-2 saat arası, 2-3 saat arası, 3-4 saat arası, 4 saatten daha fazla” şeklinde kategorize edilmiştir. Anket

soruları Türk Dili Edebiyatı öğretmeni tarafından dil bilgisi ve yazım kuralları açısından kontrol edilip gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırma ile ilgili gerekli izin Uşak Milli Eğitim Müdürlüğünden alındıktan sonra (MEB, Tarih: 08.11.2023, evrak sayı: E29425508.01-89265008) veri toplama araçları Google Formlar aracılığı ile çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Araştırmada yer alan öğrencilerin bilgilendirilmiş gönüllü onam beyanları alınmıştır. Öğrencileri araştırmanın amacını, önemini ve likert tipi ölçeklerin nasıl cevaplanması gerektiği hakkında bilgilendirmek amacıyla formun başına kısa açıklama eklenmiştir. Ölçekler uygulanırken eğitim öğretimin aksamamasına dikkat edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak demografik bilgi formu, "Westside Sınav Kaygısı Ölçeği" ve "Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Amaçlı Kullanım Süresi Anketi" Uşak merkezde bulunan bir lisede öğrenimine devam eden öğrencilere gönüllülük esasına göre uygulanan ölçme araçları kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizinde SPSS 22.0 paket programı tercih edilmiştir. Bu amaçla betimsel istatistiklerden aritmetik ortalama, frekans, standart sapma, mod ve medyan kullanılmıştır. Araştırmanın problemlerinin istatistiksel analizlerine geçilmeden önce, çalışmanın değişkenleri olan sınav kaygısı ölçeği ve eğitsel amaçlı günlük sosyal medya kullanma süresi anketine ilişkin verilerin normallik dağılımları incelenmiştir. Değişkenlerin analizinde cinsiyet değişkeni için t-testi, sınıf düzeyi değişkeni için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Ayrıca değişkenler arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla korelasyon tekniği ve korelasyon katsayılarının yorumlanmasında "0.00 ilişki yok, 0.01 - 0.29 düşük düzeyde ilişki, 0.30 - 0.70 orta düzeyde ilişki, 0.71 - 0.99 yüksek düzeyde ilişki 1.00 mükemmel ilişki." değer aralıkları baz alınarak yorumlanmıştır (Köklü, Büyüköztürk ve Çokluk, 2023). Sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım süresinin sınav kaygısı üzerindeki etkisini belirlemek için basit regresyon analizi kullanılmıştır.

Tablo 2. Verilerin Normalliğine İlişkin Betimsel İstatistikler

	n	Ortalama	Medyan	Mod	Çarpıklık	Basıklık
Sınav Kaygısı	197	37.3	37.0	33	-.045	-.774
Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Amaçlı Kullanım Süresi	197	3.08	3.0	3	.444	.110

Tablo 2 incelendiğinde Westside Sınav Kaygısı ölçeği ve Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Amaçlı Kullanım Süresi Anketine ilişkin mod, aritmetik ortalama ve medyan değerlerinin birbirine yakın değerlerden oluşması, çarpıklık ve basıklık değerlerinin de +1 ile -1 arasında olduğundan dolayı verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Can (2014) merkezi eğilim ölçüleri birbirine yakın değerlerden oluşan ve ayrıca çarpıklık ve basıklık değerlerinin de +1 ile -1 arasında bir değere sahip olan verilerin normal dağılım gösterdiğini belirtmiştir.

Bulgular

Araştırmanın Betimsel İstatistiklerine İlişkin Bulgular

Tablo 3'de Westside Sınav Kaygısı Ölçeği ve Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Amaçlı Kullanım Süresi Anketinin puanlarına dair bazı betimsel istatistikler sunulmuştur.

Tablo 3. Sınav Kaygısı ile Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanıma Dair Puan Ortalamaları Ve Standart Sapmaları

Değişken	n	\bar{x}	SS
Sınav Kaygısı	197	37.3	9.23
Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Amaçlı Kullanım Süresi	197	3.08	1.14

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin sınav kaygı düzeylerinin aritmetik ortalamasının $\bar{x} = 37.3$ olduğu belirlenerek, lise öğrencilerinin sınav kaygılarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Amaçlı Kullanım Süresi Anket puanlarına ilişkin betimsel istatistikler de öğrencilerin sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım sürelerinin ortalamasının $\bar{x} = 3.08$ ve standart sapmasının $SS = 1.14$ olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın Birinci Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi: 'Lise öğrencilerinin sınav kaygıları ve sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasında anlamlı bir ilişki mevcut mudur?' olarak ifade edilmiştir. Bu alt probleme dair elde edilen bulgular Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4. *Sınav Kaygısı ile Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanım Arasındaki İlişkileri Gösteren Korelasyon Analizi Sonuçları*

Değişken	n	r	p
Sınav Kaygısı	197	-.194**	.006
Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Kullanım Süresi			

*p < .05 **Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin sınav kaygısı düzeyleri ile sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım süreleri arasındaki Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı ile tespit edilmiştir. Buna göre öğrencilerin sınav kaygı düzeyleri ile sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım süreleri arasında negatif yönde düşük seviyede anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir [$r = -.194, p < .05$].

Araştırmanın İkinci Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi: “Lise öğrencilerinin sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları öğrencilerin sınav kaygı düzeyini anlamlı olarak yordamakta mıdır?” olarak ifade edilmiştir. Bu alt probleme dair bulgular Tablo 5’de mevcuttur.

Tablo 5. *Sınav Kaygı Düzeyinin Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanımına Göre Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları*

Değişken	B	Standart Hata B	β	t	p
Sabit	42.149	1.855	-	22.717	.000
Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Kullanım Süresi	-1.563	.565	-.194	-2.765	.006

R = .194; R² = 0.038; F = 7642; p = .006

Tablo 5’ye göre bağımsız değişken olan sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım süresi ile bağımlı değişken olan sınav kaygısı arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmaktadır [$r = .038; p < .05$]. Buna göre sosyal medyayı eğitsel kullanım süresi sınav kaygısını negatif yönde yordamaktadır. Diğer bir ifadeyle tüm değişkenler sabit iken sosyal medyayı eğitsel kullanım süresi 1 puan yükseldiğinde öğrencinin sınav kaygısı puanını 0.038 puan düşürmesi beklenmektedir.

Araştırmanın Üçüncü Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi: “Lise öğrencilerinin sınav kaygıları ve sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasında cinsiyet değişkeni bakımından anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt problemin analizi için uygulanan bağımsız örneklem için t-testi sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. *Sınav Kaygısı ile Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanımın Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları*

Ölçek	Cinsiyet	n	\bar{x}	SS	sd	t	p
Sınav Kaygısı	Erkek	71	35.0	9.68	195	2.11	.036
	Kadın	126	38.0	8.83			
Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Kullanım Süresi	Erkek	71	2.85	1.29	195	2.14	.033
	Kadın	126	3.21	1.03			

*p < .05 , **p < .01

Tablo 6’da öğrencilerin sınav kaygı düzeylerinde kadın öğrencilerin puan ortalamaları $\bar{x} = 38.0$ iken erkek öğrencilerin puan ortalamaları $\bar{x} = 35.0$ ’dir. Yapılan bağımsız gruplar t-testi analizine göre öğrencilerin Westside Sınav Kaygısı düzeyi puanlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir [$t_{(197)} = 2.11; p < .05$]. Diğer bir ifadeyle cinsiyetin öğrencilerin sınav kaygı düzeyleri üzerinde erkek öğrencilerin lehine olacak şekilde farklılık oluşturan bir değişken olduğu ifade edilebilir.

Tablo 6 incelendiğinde sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım sürelerinin kız öğrencilerde puan ortalaması $\bar{x} = 3.21$ iken erkek öğrencilerin ortalamaları $\bar{x} = 2.85$ olarak bulunmuştur. Bağımsız gruplar t-testi analiz sonuçlarına göre öğrencilerin sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım süreleri cinsiyet değişkenine göre kadın öğrencilerin lehine olacak şekilde anlamlı düzeyde bir farklılık göstermektedir [$t_{(197)} = 2.14; p < .05$].

Araştırmanın Dördüncü Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi: “Lise öğrencilerinin sınav kaygıları ve sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasında sınıf düzeyi değişkeni bakımından anlamlı bir fark bulunmakta mıdır?” şeklinde ifade

edilmiştir. Bu alt problemin analizi amacıyla gerçekleştirilen tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. Sınav Kaygısı ile Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanımın Sınıf Düzeyine Göre İstatistik Sonuçları

	Sınıf düzeyi	N	\bar{x}	SS	sd	F	p	Anlamlılık
Sınav Kaygısı	9. sınıf	56	37.2	9.500	195	.850	.468	Yok
	10. sınıf	51	39.0	8.716				
	11. sınıf	48	36.6	8.136				
	12. sınıf	42	36.2	10.60				
Sosyal Medyayı Günlük Eğitsel Kullanım Süresi	9. sınıf	56	2.75	.977	195	2.24	.084	Yok
	10. sınıf	51	3.14	1.114				
	11. sınıf	48	3.25	1.263				
	12. sınıf	42	3.24	1.206				

* $p < .05$

Tablo 7 incelendiğinde 9. sınıf lise öğrencilerinin sınav kaygı düzeylerinin aritmetik ortalaması $\bar{x} = 37.2$, 10. sınıf öğrencilerin aritmetik ortalama puanı $\bar{x} = 39.0$, 11. sınıf öğrencilerin aritmetik ortalama puanı $\bar{x} = 36.6$ ve 12. sınıf öğrencilerin ortalama puanı $\bar{x} = 36.2$ olarak tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan lise öğrencilerinin sınıf düzeyi değişkenine göre sınav kaygı düzeyleri anlamlı seviyede farklılaşmamaktadır [$F_{(2,195)} = .850$; $p < .05$]. Başka bir değişle sınıf düzeyi değişkeninin öğrencilerin sınav kaygı düzeyleri üzerinde farklılık yaratacak kadar önemli bir değişken olmadığı ifade edilebilir.

Lise öğrencilerinin sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım sürelerine yönelik yapılan ANOVA sonuçlarına göre 9.sınıf, 10. sınıf, 11. sınıf ve 12. sınıf öğrencilerinin puan ortalamalarının sırasıyla $\bar{x} = 2.75$, $\bar{x} = 3.14$, $\bar{x} = 3.25$, $\bar{x} = 3.24$ olduğu görülmektedir. Elde edilen sonuca göre lise öğrencilerinin sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım süreleri sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı bulunmuştur [$F_{(2,195)} = 2.24$; $p < .05$]. Diğer bir değişle sınıf düzeyi değişkeninin öğrencilerin sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım süreleri üzerinde farklılık yaratacak kadar önemli bir değişken olmadığı ifade edilebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada lise öğrencilerinin sınav kaygıları ile sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları cinsiyete ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre anlamlı fark göstermekte midir ve sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanım süresi öğrencilerin sınav kaygı düzeyini anlamlı yordayıcısı mıdır? sorularına cevap bulmak amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda lise öğrencilerinin sınav kaygıları ve sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasında negatif yönlü düşük seviyede anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle öğrencilerin sınav kaygı düzeyleri arttıkça sosyal medyayı günlük eğitsel kullanım süreleri azalmakta veya sosyal medyayı günlük eğitsel kullanım süreleri arttıkça sınav kaygı düzeyleri azalmaktadır. Ulaşılan bu sonucu destekler nitelikte Sever (2022) interneti bilinçli kullanan öğrencilerin daha fazla olumlu sonuçla karşılaşırken, interneti bilinçsiz olarak kullanan öğrencilerin daha fazla düşük notlara sahip olduğu tespit edilmiştir. Sosyal medyadaki eğitsel içeriklerin öğrenmeyi kolaylaştırıp, bilginin kalıcılığını arttırması ve bilgiye ulaşmayı kolaylaştırıp, esnek öğrenme imkanı sunması ayrıca öğrencinin kendi öğrenme hızına göre ilerleme imkanı sunması ders çalışmayı ve öğrenmeyi kolaylaştırmakta bu durumda öğrencinin kendini daha yetkin ve sınava hazır hissetmesini sağladığından dolayı aşırı sınav kaygısı yaşanmasını azaltmaktadır şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmadan elde edilen regresyon analizi sonucuna göre, sosyal medyanın günlük eğitsel amaçlı kullanım süresinin öğrencilerin sınav kaygısının yordanmasında negatif yönlü anlamlı bir yordayıcı olduğunu tespit edilmiştir. Diğer bir ifadeyle öğrencilerin sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanım süresi arttıkça sınav kaygı düzeyleri azalmaktadır. Literatür incelendiğinde, sosyal medyanın günlük eğitsel amaçlı kullanım süresinin öğrencilerin sınav kaygısı üzerindeki etkisini inceleyen araştırmaya rastlanmamıştır. Ancak alanyazında sosyal medyanın eğitsel kullanımının öğrencilerin akademik başarısını arttırdığını ve derse karşı olan ilgiyi olumlu etkilediği tespit edilmiştir (Ekici, 2012; Sarsar vd., 2015). Ayrıca sosyal medyanın bilinçli kullanıldığı takdirde işbirlikli öğrenme ve akran öğrenmesine katkıda bulunduğu ve öğretmenlerle etkileşimi kolaylaştırdığı için akademik başarıya olumlu etkisinin olduğunu belirten çalışmalar da mevcuttur (Al-Rahmi ve Othman, 2013; Amin vd., 2016; Chang ve Kabilan, 2024; Zhang vd., 2024). Alanyazında ki sonuçlardan yola çıkarak elde edilen bulgu: öğrencilerin sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımı arttığında işbirlikli öğrenme, akran öğrenmesi gibi öğrenme yollarını daha aktif kullandıkları, öğretmenlerle olan etkileşimlerinin arttığı ve bilgi kaynaklarına daha kolay ulaşmaları sebebiyle öğrenme sürecinin daha kaliteli hale dönüştüğü için öğrencilerin sınavlara daha iyi hazırlandığı, hazırbulunuşluk düzeylerinin arttığı bunun sonucu olarak sınav kaygılarının azaldığı şeklinde yorumlanabilir.

Lise öğrencilerinin sınav kaygı düzeyleri cinsiyet değişkenine göre kadın öğrencilerin aleyhine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bulguyu destekler nitelikte kadın öğrencilerin sınav kaygılarının daha yüksek olduğunu belirten araştırmalar alanyazında mevcuttur (Alsaady vd, 2020; Alyaprak, 2006; Balgamış ve Akgül, 2024; Çakmak, Şahin ve Demirbaş, 2017; Dündar, Yapıcı ve Topçe, 2008; Ergene, 2011; Güler ve Çakır, 2013; Handayuni, Eftil ve Pudri, 2020; Şahin, Güney ve Batı, 2006; Uzun ve Topkaya, 2011; Lowe, 2021; Pagaria, 2020). Kadın öğrencilerin daha fazla sınav kaygısı yaşamalarının sebebi toplumdaki ekonomik özgürlüğü olmayan kadınların yaşadıkları zorlukları gözlemleyip aynı duruma düşmemek için akademik başarıyı erkek öğrencilere göre daha fazla önemsemeleri sonucu daha fazla sınav kaygısı yaşadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Lise öğrencilerinin sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım süreleri cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık oluşturduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulguya benzer olarak Alnjadat vd. (2019), Adwan vd. (2021), Mohorjy vd. (2015), Akyürek vd. (2020) ile Yılmazsoy ve Kahraman (2017) üniversite öğrencileriyle, Durmuş ve Başarmak (2014) öğretmen adaylarıyla, Tanrıverdi ve Sağır (2014) lise öğrencileriyle gerçekleştirdikleri araştırmalarda kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre interneti veya sosyal medyayı eğitsel kullanımının daha fazla olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulguları aksine Mazman ve Usluel (2011) sosyal medyanın ders hazırlığı amacıyla kullanımında cinsiyetin etkili bir değişken olmadığını ifade etmiştir. Alanyazındaki bu bulguya dair farklılıkların araştırmaların örneklemini oluşturan yaş grubundan kaynaklandığı düşünülebilir. Ayrıca kadın öğrencilerin sosyal medyayı eğitsel amaçlarla daha fazla kullanmasının sebebi olarak kadın öğrencilerin akademik başarı beklentilerinin erkeklere göre daha fazla olmasından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir.

Lise öğrencilerin sınav kaygıları, sınıf düzeyi değişkeni bakımından anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Elde edilen bu bulguyu benzer olarak Akanbi (2013), Gençdoğan (2010) lise öğrencilerinin sınav kaygı düzeylerinin sınıf düzeyine göre anlamlı farklılaşmadığını ifade etmiştir. Alsaady vd. (2020) üniversite öğrencilerinin sınav kaygılarının sınıf seviyesine göre değişmediğinin belirtmişlerdir. Alanyazında bu bulgunun aksine sınıf düzeyinin öğrencilerin sınav kaygıları üzerinde etkili bir değişken olduğunu belirten araştırmalarda mevcuttur (Çilengiroğlu, 2019; Dinç, 2019; Gürel, 2021). Alanyazındaki farklı sonuçlar araştırmalarda tercih edilen ölçme yöntem ve tekniklerinden veya örneklem farklılıklarından kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir.

Lise öğrencilerin sosyal medyayı günlük eğitsel amaçlı kullanım süreleri sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Alanyazında bu bulgunun aksine Yılmaz vd. (2018) lise öğrencilerinin mobil öğrenme cihazlarını kullanımlarıyla ilgili, Karaoğlan Yılmaz ve Yılmaz (2019) öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanımlarıyla ilgili gerçekleştirdikleri araştırmalarda sınıf düzeyi değişkeninin eğitsel amaçlı internet kullanımında anlamlı farklılığa yol açan bir değişken olduğunu ifade etmişlerdir. Bu araştırmada elde edilen bulgunun alanyazında ulaşılan sonuçlardan farklı olması: 2023-2024 eğitim öğretim yılı başında MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinde ki sınıf geçme kriterlerinin değişmesine bağlı olarak 9. Sınıf öğrencilerin sınıf tekrarı kaygısından dolayı sosyal medya uygulamalarını daha fazla eğitsel kullanmayı tercih etmelerine ve diğer kademelerinde üniversite sınavı hazırlık amacıyla sosyal medyayı eğitsel olarak kullandıklarından dolayı kaynaklandığı şeklinde yorumlanabilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar incelendiğinde konu ile alakalı gelecekte yapılacak araştırmalarda sosyal medyanın eğitsel kullanımı ile sınav kaygısı arasındaki ilişki okul türü, aile gelir durumu, anne-baba eğitim seviyesi vb. değişkenler açısından incelenerek konu ile alakalı nicel ve nitel araştırmalarla alanyazına katkıda bulunulabilir. Ek olarak okullarda öğrencilere yönelik bilinçli sosyal medya kullanımının faydaları konulu seminerler düzenlenip, öğretmenlerin ders işlerken sosyal medya uygulamalarını eğitsel amaçlı daha aktif kullanmaları konu ile ilgili farkındalığın artmasına yardımcı olacaktır. Ayrıca araştırmanın kesitsel olması ve yalnızca bir ilde ve okulda uygulanması, çalışma grubunun kısıtlı olması araştırmanın göz önünde bulundurulması gereken sınırlılıklarındandır.

Bilgilendirme

Araştırmaya katılan öğrencilerden bilgilendirilmiş gönüllü onam beyanları temin edilmiştir. Öğrenciler 18 yaşından küçük olduğundan dolayı gönüllü onam formları öğrenci velilerine gönderilerek imzalatılmıştır.

Etik Kurul İzin Beyanı

Araştırma ile ilgili gerekli izin Uşak Milli Eğitim Müdürlüğünden alındıktan sonra (MEB, Tarih: 08.11.2023, evrak sayı: E29425508.01-89265008) uygulanmış.

Çıkar Çatışması Beyanı

Araştırmayla alakalı herhangi bir kurum veya kişi ile çıkar çatışması mevcut değildir.

Finansal Destek

Yazar bu çalışma için herhangi bir maddi destek almadığını bildirmektedir.

Kaynakça

- Acar, S. ve Yenmiş, A. (2014). Eğitimde sosyal ağların kullanımına ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırma: Facebook örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(3), 55-66.
- Ahmad, R., Javed, K. ve Majeed, S. (2024). Relationship between teachers' behavior, students' exam anxiety and academic achievement in english at secondary level. *Al-Mahdi Research Journal (MRJ)*, 5(3), 155-166.
- Akanbi, S. T. (2013). Comparisons of test anxiety level of senior secondary school students across gender, year of study, school type and parental educational background. *IFE Psychologia: An International Journal*, 21(1), 40-54.
- Akyürek, G., Kars, S. ve Bumin, G. (2020). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya kullanım amaçları: Ergoterapi. *H.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 7 (2), 108-122.
- Ali, S., Qamar, A., Habes, M. ve Al Adwan, M. N. (2021). Gender discrepancies concerning social media usage and its influences on students academic performance. *Utopía y Praxis Latinoamericana*, 26(1), 321-333.
- Alnjadat, R., Hmaid, M. M., Samha, T. E., Kilani, M. M. ve Hasswan, A. M. (2019). Gender variations in social media usage and academic performance among the students of University of Sharjah. *Journal of Taibah University medical sciences*, 14(4), 390-394.
- Al-Rahmi, W. ve Othman, M. (2013). The impact of social media use on academic performance among university students: A pilot study. *Journal of Information Systems Research and Innovation*, 4(12), 1-10.
- Alsaady, I., Gattan, H., Zawawi, A., Alghanmi, M. ve Zakai, H. (2020). Impact of COVID-19 crisis on exam anxiety levels among bachelor level university students. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 11(5), 33-33.
- Alyaprak, İ. (2006). *Üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerde sınav kaygısını etkileyen faktörlerin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Amin, Z., Mansoor, A., Hussain, S. R. ve Hashmat, F. (2016). Impact of social media of student's academic performance. *International Journal of Business and Management Invention*, 5(4), 22-29.
- Bacanlı, F. ve Sürücü, A. G. M. (2006). İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin sınav kaygıları ve karar verme stilleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45(45), 7-35.
- Balgamış, M. ve Akgül, M. H. (2024). LGS'ye hazırlanan 8. Sınıf öğrencilerinin sınav kaygısı düzeyleri ile beden eğitimi dersi tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (70), 239-258.
- Baytemir, K. (2023). Do parents have exam anxiety, too? The predictive role of irrational beliefs and perfectionism with parental exam anxiety in explaining students' exam anxiety. *School Psychology International*, 44(3), 257-278.
- Bilge Uzun, Ö. ve Topkaya, N. (2011). Akademik erteleme ve sınav kaygısı. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 12-19.
- Boyacioglu, N. E., ve Kucuk, L. (2011). How do irrational beliefs affect test anxiety during adolescence?/Erkenlikte mantik disi inanclar sınav kaygısını nasıl etkiliyor?. *Journal of Psychiatric Nursing*, 2(1), 40-46.
- Çakmak, A., Şahin, H. ve Demirbaş, E. A. (2017). 7. ve 8. sınıf ortaokul öğrencilerinin sınav kaygısı ve benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *e-Kafkas Journal of Educational Research*, 4(2), 1-9.
- Can, A. (2014). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Chang, S. L. ve Kabilan, M. K. (2024). Using social media as e-Portfolios to support learning in higher education: a literature analysis. *Journal of Computing in Higher Education*, 36(1), 1-28.
- Chowdhury, E. K. (2024). Examining the benefits and drawbacks of social media usage on academic performance: a study among university students in Bangladesh. *Journal of Research in Innovative Teaching & Learning*, 1-17. <https://doi.org/10.1108/JRIT-07-2023-0097>
- Çilengiroğlu, Ö. V. (2019). Öğrencilerin sınav kaygısının bazı değişkenlere göre ölçülmesi ve değerlendirilmesi. *International Journal of Multidisciplinary Studies and Innovative Technologies*, 3(1), 48-55.
- Dalkıran, E. (2015). Kendini değerlendirme ve sınav performansı arasındaki ilişki ile sınav kaygısının sınav performansını yordama etkisinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(4), 1132-1141.
- Dinç, Z. (2019). *Ergenlerde öz-duyarlık ve bilinçli farkındalığın sınav kaygısı üzerindeki yordayıcı rolünün incelenmesi* (Yayınlanmamış doktora tezi). Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Doğan, U. (2020). Lise ve üniversite öğrencilerinde sınav kaygısının karşılaştırılması. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 35-42.

- Driscoll, R. (2007). *Westside test anxiety scale validation*. ERIC Digest. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED495968.pdf>
- Duman, M. ve Aksoğan, M. (2022). Sosyal medya ve akademik başarı: İnönü Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir alan araştırması. *Social Sciences Studies Journal (SSSJournal)*, 4(18), 1624-1638.
- Dündar, S., Yapıcı, Ş. ve Topçu, B. (2008). Üniversite öğrencilerinin bazı kişilik özelliklerine göre sınav kaygısının incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 171-186.
- Durmuş, A. ve Başarmak, U. (2014). Öğretmen adaylarının eğitsel internet kullanım özyeterlik inançları ve problemli internet kullanım durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(3), 49-67
- Eker, O. (2016). *Ortaokul öğrencilerinin yaşadığı sınav kaygısı nedenleri ve anne-baba tutumlarının sınav kaygısına etkisi: Merzifon örneği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Nişantaşı Üniversitesi, İstanbul.
- Ekici, M. (2012). Sosyal ağların eğitim bağlamında kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 156-167.
- Ergene, T. (2011). Lise öğrencilerinin sınav kaygısı, çalışma alışkanlıkları, başarı güdüsü ve akademik performans düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 320-330.
- Erözkan, A. (2004). Üniversite öğrencilerinin sınav kaygısı ve başa çıkma davranışları. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (12), 13-38.
- Eryılmaz, M. (2017). Sosyal medyanın e-öğrenmedeki rolü. https://ceur-ws.org/Vol-2045/06_Bilisim_2017_paper_7.pdf
- Gençdoğan, B. (2010). Lise öğrencilerinin sınav kaygısı ile boyun eğicilik düzeyleri ve sosyal destek algısı arasındaki ilişkiler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 153-164.
- Güler, D. ve Çakır, G. (2013). Examining predictors of test anxiety levels among 12th grade high school students. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 4(39), 82-94.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. (2017). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri (4. baskı). Ankara: Seçkin yayıncılık.
- Gürel, H. (2021). *Lise öğrencilerinin sınav kaygısı düzeyleri ile okul iklimi arasındaki ilişki* (Tezsiz yüksek lisans projesi). Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- Handayuni, T. S., Ildil, I. ve Putri, Y. E. (2020). The exam anxiety among vocational school students in professional placement based on gender differences. *Konselor*, 9(1), 36-41.
- Hanimoğlu, A. G. E. ve İnanç, B. Y. (2011). Seviye belirleme sınavına girecek olan ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinde sınav kaygısı mükemmeliyetçilik ve anne baba tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(1), 351-366.
- Hua, X., Li, J., Zhou, Y. ve Zhou, Z. (2024). The relationship between chinese high school students' test anxiety and academic performance during the national college entrance examination. In *SHS Web of Conferences* (Vol. 193, p. 02003). EDP Sciences.
- Karaoğlan Yılmaz, F. ve Yılmaz, R. (2019). Öğretmen adaylarının internete yönelik epistemolojik inançları ile eğitsel internet kullanım özyeterlik inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *VIIth International Eurasian Educational Research Congress içinde* (s. 1765-1771). Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Koçkar, İ. A., Kılıç, G. B. ve Şener, Ş. (2011). İlköğretim öğrencilerinde sınav kaygısı ve akademik başarı. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 9(2), 45-67.
- Köklü, Büyükköztürk ve Çokluk (2023). *Sosyal bilimler için istatistik*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kring, A. M. ve Johnson, S. L. (2015). *Anormal psikoloji*. Muzaffer Şahin (Çev. Ed.), Ankara: Nobel.
- Lowe, P. A. (2021). The test anxiety measure for college students-short form: Development and examination of its psychometric properties. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 39(2), 139-152.
- Mazman, S. ve Usluel, Y. (2011). Gender differences in using social networks. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*, 10(2), 133-139.
- Mohorjy, A., Al-Sharqi, L., Hashim, K. ve Kutbi, I. (2015). Gender differences on perceptions of social media as a learning tool. *West East Journal of Social Sciences*, 4(1/2), 10-21.
- Ohara, M. R. (2023). The role of social media in educational communication management. *Journal of Contemporary Administration and Management (ADMAN)*, 1(2), 70-76.
- Okereke, C. E. ve Oghenetega, L. U. (2014). The impact of social media on the academic performance of university students in Nigeria. *Journal of Education and Practice*, 5(33), 21-24.
- Özen, Ü., Çam, H., Can, D. ve Dönmez, Ö. (2018). Uzaktan yükseköğretim öğrencilerinin sosyal medyanın eğitim boyutu konusundaki algıları ve eğitim amaçlı sosyal medya kullanımlarının belirlenmesi. *The Journal of International Scientific Researches*, 3(1), 64-72.
- Özmen, F., Aküzüm, C., Sünkür, M. ve Baysal, N. (2012). Sosyal ağ sitelerinin eğitsel ortamlardaki işlevselliği. *Education Sciences*, 7(2), 496-506.
- Öztürk, M. ve Talas, M. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7(1), 101-120.

- Öztürk, M. ve Talas, M. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7(1), 101-120.
- Pagaria, N. (2020). Exam anxiety in college students. *International Journal of Indian Psychology*, 8(3), 136-140.
- Patton, M. (2005). *Qualitative research*. New York: John Wiley & Sons, Ltd.
- Purwanto, A., Fahmi, K., ve Cahyono, Y. (2023). The benefits of using social media in the learning process of students in the digital literacy era and the education 4.0 era. *Journal of Information Systems and Management (JISMA)*, 2(2), 1-7.
- Richter, E., Carpenter, J. P., Meyer, A. ve Richter, D. (2022). Instagram as a platform for teacher collaboration and digital social support. *Computers & Education*, 190, 1–15.
- Sarsar, F., Başbay, M. ve Başbay, A. (2015). Öğrenme-öğretme sürecinde sosyal medya kullanımı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 418- 431.
- Sever, G. (2022). Akademik yılmazlık ile sınav kaygısı, problemler internet kullanımı, algılanan sosyal destek ve akademik öz-yeterlik arasındaki ilişki (Yayımlanmamış doktora lisans tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi, Gaziantep.
- Tanrıverdi, H. ve Sağır, S. (2014). Lise öğrencilerinin sosyal ağ kullanım amaçlarının ve sosyal ağları benimseme düzeylerinin öğrenci başarısına etkisi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (18), 775- 822.
- Totan, T. ve Yavuz, Y. (2009). Westside sınav kaygısı ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 95-109
- Türk Dil Kurumu (2024). Türk Dil Kurumu Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/>
- Uzun Özer, B. ve Topkaya, N. (2011). Akademik erteleme ve sınav kaygısı. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (2), 12-19.
- We are social. (2023). We are social. (Digital 2023).
- Yang, Y. ve Wang, S. (2023). The relationship between exam anxiety, academic performance and peer support among 9th grade students in Shenzhen, China. *Curriculum & Innovation*, 1(1), 5-11.
- Yaylak, E. ve İnan, S. (2018). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitimde sosyal medyayı kullanma düzeyleri. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 62-87.
- Yıldız, H.Y. (2007). Sınav kaygısı-ana-baba tutumları ve mükemmeliyetçilik arasındaki ilişkinin incelenmesi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yılmaz, F.G., Dilen, A. ve Yılmaz, H. (2018). Lise öğrencilerinin mobil öğrenme araçlarını kullanma öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi. *SDU International Journal of Educational Studies*, 5(1), 1-12.
- Yılmazsoy, B. (2018). Eğitsel amaçlı sosyal medya kullanımı: Facebook örneği (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Yılmazsoy, B. ve Kahraman, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin sosyal medya bağımlılığı ile sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasındaki ilişkinin incelenmesi: Facebook örneği. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 6(1), 9-20.
- Yolcu, M. A. (2015). Aile sosyo-ekonomik durumu ve anne-baba tutumlarının sınav kaygısı düzeyleri üzerine etkilerinin incelenmesi (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Zhang, X., Abbas, J., Shahzad, M. F., Shankar, A., Ercisli, S. ve Dobhal, D. C. (2024). Association between social media use and students' academic performance through family bonding and collective learning: the moderating role of mental well-being. *Education and Information Technologies*, 1-31.

Extended Abstract

Introduction

It is known that developed societies in the 21st century attach importance to education. The increasing importance given to education day by day has increased the academic success expectations of both students and parents. As the expectation of academic success increases, the concept of test anxiety has become an increasingly researched subject. When the literature is examined, one of the important variables affecting students' test anxiety is the student's lack of productive study skills (Culler & Holahan 1980; cited in Erözkan, 2004; Eker, 2016). Nowadays, one of the important ways that helps students increase their exam success by contributing to their efficient study is to consciously use the internet or social media for educational purposes. Social media applications, which are included in the concept of the internet, are turning into platforms that students use more and more actively during the course of studying, with the features they have. There are social media applications that have advantages such as helping students easily access course resources, supporting collaborative learning and peer learning, facilitating access to teachers or information sources, and ensuring learning independent of time and place (Acar & Yenmiş, 2014). In addition, it is among the findings in the literature that the use of social media for educational purposes increases the academic success of students (Aksoğan and Duman, 2022). It is inevitable that internet and social media applications, which are increasingly taking part in our daily lives, will have positive or negative effects on students' educational lives. In this study, in order to contribute to the detection of these effects, the relationship between students' exam anxiety and their use of social media for educational purposes was examined in terms of various variables.

Materials and Methods

The research design is the relational survey method and an online survey was applied to the participants. The study group consists of 196 students studying at an Anatolian high school in the center of Uşak during the 2023-2024 academic year. "Demographic Information Form" and "Daily Educational Use of Social Media for Educational Purposes Survey" created by the researcher and "Westside Exam Anxiety Scale" developed by Driscoll (2007) were used as data collection tools.

Findings

As a result of the research, a negative, low-level significant relationship was found between students' exam anxiety and their daily use of social media for educational purposes. In addition, it was determined that students' test anxiety levels differed significantly in favor of male students, and the duration of daily educational use of social media differed significantly in favor of female students. As a result of regression analysis, it was determined that the duration of social media use for educational purposes negatively predicted test anxiety at a significant level.

Discussion, Conclusion and Recommendations

As a result of the research, it was determined that there was a negative, low-level significant relationship between high school students' test anxiety and their use of social media for educational purposes. Supporting this result, Sever (2022) found that students who use the internet consciously experience more positive results, while students who use the internet unconsciously have more low grades.

According to the regression analysis results obtained from the research, it was determined that the duration of daily educational use of social media was a negative and significant predictor in predicting students' test anxiety. When the literature was examined, no research was found examining the effect of daily educational use of social media on students' test anxiety. However, it has been determined in the literature that the educational use of social media increases students' academic success and positively affects interest in the course (Ekici, 2012; Sarsar et al., 2015).

It has been determined that the test anxiety levels of high school students differ significantly according to the gender variable, to the detriment of female students. There are studies in the literature that support this finding and indicate that female students have higher test anxiety (Alsaady et al., 2020; Alyaprak, 2006; Balgamış & Akgül, 2024).

It has been determined that high school students' daily use of social media for educational purposes differs significantly according to their gender. Similar to this finding, Alnjadat et al. (2019), Adwan et al. (2021), Mohorjy et al. (2015) stated in their research that female students use the internet or social media more educationally than male students.

It was determined that high school students' test anxiety did not differ significantly in terms of grade level variable. Similar to this finding, Akanbi (2013) and Gençdoğan (2010) stated that the test anxiety levels of high school students did not differ significantly according to grade level.

The duration of high school students' daily use of social media for educational purposes does not differ significantly according to the grade level variable. Contrary to this finding in the literature, Yılmaz, Dilen and Yılmaz (2018) stated that in their research on high school students' use of mobile learning devices, and Karaoğlan Yılmaz and Yılmaz (2019) on the educational internet use of teacher candidates, the class level variable is a variable that causes a significant difference in internet use for educational purposes.

When the results obtained from the research are examined, future studies on the subject will examine the relationship between the educational use of social media and test anxiety, such as school type, family income level, parents' education level, etc. It can be examined in terms of variables and contribute to the literature with quantitative and qualitative research on the subject.